UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

21 päivänä marraskuuta 2013 *

Yhteisömalli — Mitättömyysmenettely — Rekisteröity yhteisömalli, joka esittää korkkiruuvia — Aikaisempi kansallinen malli — Mitättömyysperuste — Yksilöllisen luonteen puuttuminen — Erilaisen yleisvaikutelman puuttuminen — Asiantunteva käyttäjä — Mallin luoneen vapaus — Asetuksen (EY) N:o 6/2002 4 ja 6 artikla sekä 25 artiklan 1 kohdan b alakohta

Asiassa T-337/12,

El Hogar Perfecto del Siglo XXI, SL, kotipaikka Madrid (Espanja), edustajinaan asianajajat C. Ruiz Gallegos ja E. Veiga Conde,

kantajana,

vastaan

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehenään M. Ó. Mondéjar Ortuño,

vastaajana,

jossa toisena asianosaisena SMHV:n valituslautakunnassa käydyssä menettelyssä oli ja väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa on

Wenf International Advisers Ltd, kotipaikka Tortola, Brittiläiset Neitsytsaaret (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan asianajajat J. L. Rivas Zurdo, E. Seijo Veiguela ja I. Munilla Muñoz,

jossa on kyse SMHV:n kolmannen valituslautakunnan 1.6.2012 tekemästä päätöksestä (asia R 89/2011-3), joka koskee Wenf International Advisers Ltd:n ja El Hogar Perfecto del Siglo XXI, SL:n välistä mitättömyysmenettelyä,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Kanninen sekä tuomarit G. Berardis (esittelevä tuomari) ja C. Wetter,

kirjaaja: E. Coulon,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.7.2012 jätetyn kannekirjelmän,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.10.2012 jätetyn SMHV:n vastineen,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 26.10.2012 jätetyn väliintulijan vastineen,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

ottaen huomioon sen, etteivät asianosaiset ole kuukauden kuluessa siitä, kun niille on ilmoitettu kirjallisen käsittelyn päättymisestä, pyytäneet järjestämään suullista käsittelyä, ja päätettyään näin ollen esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 135 a artiklan nojalla ratkaista asian ilman suullista käsittelyä,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja El Hogar Perfecto del Siglo XXI, SL teki 22.11.2007 yhteisömallia koskevan rekisteröintihakemuksen sisämarkkinoiden harmonisointivirastolle (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) yhteisömallista 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 (EYVL L 3, s. 1) nojalla.

2 Malli, jonka rekisteröintiä on haettu, esitetään seuraavassa:

3 Riidanalaista mallia on tarkoitus soveltaa korkkiruuveissa, jotka kuuluvat teollisuusmallien kansainvälisen luokituksen perustamista koskevan Locarnossa 8.10.1968 allekirjoitetun sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna, mukaisen luokituksen luokkaan 07-06.

4 Riidanalainen malli rekisteröitiin rekisteröintihakemuksen esittämispäivänä numerolla 000830831-0001 ja se julkaistiin 14.12.2007 yhteisömalleja koskevassa tiedotteessa nro 2007/191.

5 Väliintulija Wenf International Advisers Ltd esitti 16.4.2009 SMHV:ssä riidanalaista mallia koskevan mitättömyysvaatimuksen. Vaatimuksen tueksi esitetty peruste oli peruste, jota tarkoitetaan asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, jonka mukaan yhteisömalli on julistettava mitättömäksi, mikäli se ei täytä kyseisen asetuksen 4–9 artiklassa säädettyjä edellytyksiä. Väliintulija vetosi mitättömäksi julistamista koskevassa vaatimuksessa siihen, ettei riidanalainen malli ollut uusi eikä luonteeltaan yksilöllinen asetuksen N:o 6/2002 4 artiklassa, luettuna yhdessä saman asetuksen 5 ja 6 artiklan kanssa, tarkoitetulla tavalla.

6 Väliintulija vetosi mitättömyysvaatimuksensa tueksi Espanjassa 7.9.1994 numerolla 131750 rekisteröityyn malliin, joka on tullut tunnetuksi, kun se on julkaistu Espanjan teollisoikeuksia koskevassa tiedotteessa (Boletín Oficial de la Propiedad Industrial) 16.10.1994, ja jota sovelletaan ”pullonavaajiin”. Aikaisempi malli esitetään seuraavassa:

7 SMHV:n mitättömyysosasto hyväksyi 12.11.2010 mitättömyysvaatimuksen sillä perusteella, että riidanalainen malli ei ollut luonteeltaan yksilöllinen. Se täsmensi, että riidanalaisen mallin antama yleisvaikutelma ei eronnut aikaisemman mallin antamasta yleisvaikutelmasta, kun otettiin huomioon lukuisat samankaltaisuudet kuten kahvan kaarevuus, kahdesta levystä muodostuva elementti, joka on kiinnitetty tapilla samanlaiseen asentoon, sekä samanlaiseen asentoon kiinnitetty pieni terä. Mitättömyysosasto katsoi lisäksi, että nämä samankaltaisuudet käsitettiin samalla tavalla riippumatta siitä, olivatko laitteet auki levitettyinä vai kiinni. Lopuksi mitättömyysosasto katsoi, että mallin luoneella oli laaja vapaus, koska kuten asiakirja-aineistosta kävi ilmi, väline voitiin suunnitella usealla eri tavalla.

8 Kantaja valitti 11.1.2011 SMHV:ssä mitättömyysosaston päätöksestä asetuksen N:o 6/2002 55–60 artiklan nojalla.

9 SMHV:n kolmas valituslautakunta hylkäsi valituksen 1.6.2012 tekemällään päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös). Hylättyään väliintulijan vilpillistä mieltä koskevan kantajan väitteen valituslautakunta tutki riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen. Valituslautakunta määritteli näin kyseisen mallin asiantuntevaksi käyttäjäksi sekä yksityishenkilön että elinkeinonharjoittajan, joka käyttää tässä mallissa kuvattuja tuotteita eli korkkiruuveja, ja katsoi, että mallin luoneen vapaus oli laaja. Vaikka nämä välineet nimittäin edellyttivätkin tiettyjä välttämättömiä toiminnallisia osia, välineet voitiin valituslautakunnan mukaan suunnitella ja niitä voitiin yhdistellä useilla tavoilla. Valituslautakunta katsoi, että kahdelle kyseessä olevalle mallille olivat yhteistä niiden ei-toiminnalliset näkökohdat eli kahvan suunnittelu ja pienen veitsen paikka, eikä asiantunteva käyttäjä tämän vuoksi saa niistä erilaista yleisvaikutelmaa. Erityisesti kahvojen yhdennäköisyydestä valituslautakunta tarkensi yhtäältä, että kahvan muodolla oli suuri merkitys korkkiruuvista saatavassa yleisvaikutelmassa, koska se muodosti välineen suurimman osan peittäen kokonaan tai osittain muut osat, ja toisaalta, että se oli merkittävä tämäntyyppisistä tuotteista saatavan yleisvaikutelman kannalta silloin, kuin väline oli suljettu. Tästä valituslautakunta totesi, että kahva oli molemmissa malleissa suunniteltu niin, että siitä jäi korkkiruuvin ollessa suljettuna näkyviin sama osa vartta ja vipua. Kyseisten mallien kahvojen välinen ero eli niiden sisäpuolen suunnittelu ei näin ollen riittänyt valituslautakunnan mukaan muuttamaan yleisvaikutelmaa, jonka asiantunteva käyttäjä saattoi niistä saada.

Asianosaisten vaatimukset

10 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa SMHV:n ja väliintulijan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

11 SMHV ja väliintulija vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

12 Kantaja esittää kanteensa tueksi kaksi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan ja 6 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan kanssa, rikkomista siltä osin kuin on kyse asiantuntevan käyttäjän käsitteestä riidanalaisen mallin yksilöllistä luonnetta arvioitaessa, ja toinen koskee asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan ja 6 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä saman asetuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan kanssa, rikkomista siltä osin kuin on kyse mallin luoneen vapaudesta riidanalaisen mallin kehittelyssä arvioitaessa mallin yksilöllistä luonnetta.

13 Koska nämä kaksi kanneperustetta koskevat virheitä, jotka valituslautakunnan väitetään tehneen riidanalaisen mallin yksilöllistä luonnetta arvioitaessa, unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ne on syytä käsitellä yhdessä.

14 Kantaja väittää, että valituslautakunta on tehnyt virheitä arvioidessaan riidanalaisen mallin yksilöllistä luonnetta. Kantaja katsoo erityisesti, että valituslautakunta on tehnyt virheitä arvioidessaan asiantuntevan käyttäjän käsitettä, ja nämä virheet ovat heijastuneet arviointiin yleisvaikutelmasta, jonka tällainen käyttäjä saa riidanalaisesta mallista, sekä arviointiin mallin luoneen vapaudesta. Kantajan

mukaan riidanalaisen mallin ja aikaisemman mallin väliset eroavaisuudet ovat sellaisia, että asiantuntevan käyttäjän saama yleisvaikutelma on erilainen, ja että riidanalaiselta mallilta ei näin ollen puutu yksilöllistä luonnetta.

15 SMHV ja väliintulija kiistävät kantajan väitteet.

16 Asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi ainoastaan, mikäli se ei täytä saman asetuksen 4–9 artiklassa säädettyjä edellytyksiä.

17 Asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 1 kohdan mukaan malli suojataan yhteisömallilla vain, jos se on uusi ja luonteeltaan yksilöllinen.

18 Asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan rekisteröityä yhteisömallia pidetään luonteeltaan yksilöllisenä, jos asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma eroaa yleisvaikutelmasta, jonka hän on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet tunnetuksi ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai, jos vaaditaan etuoikeutta, ennen etuoikeuspäivää.

19 Asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 2 kohdassa tarkennetaan, että yksilöllistä luonnetta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä.

20 Riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen arvioimiseksi on näin ollen määritettävä se, onko valituslautakunta tehnyt virheen lausuessaan ensin kyseisen mallin asiantuntevasta käyttäjästä ja sitten mallin luoneen vapaudesta mallin kehittelyssä sekä vertaillessaan asiantuntevan käyttäjän kyseisistä malleista saamia yleisvaikutelmia.

Asiantunteva käyttäjä

21 Oikeuskäytännössä on todettu, että asiantuntevan käyttäjän käsite on ymmärrettävä välimuodoksi keskivertokuluttajan, jota sovelletaan tavaramerkkialalla ja jolta ei edellytetä mitään erityistä tietämystä ja joka ei pääsääntöisesti tee suoraa vertailua kyseisten tavaramerkkien välillä, ja toimialan tuntijan eli syvällisen teknisen tietämyksen omaavan asiantuntijan käsitteiden välillä (asia C-281/10, PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomio 20.10.2011, Kok., s. I-10153, 53 kohta).

22 Näin ollen on niin, että vaikka asiantunteva käyttäjä ei ole tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja, joka tavallisesti mieltää mallin kokonaisuutena eikä tarkastele sen eri yksityiskohtia, hän ei myöskään ole asiantuntija tai toimialan tuntija, joka kykenee tarkastelemaan yksityiskohtaisesti kyseisten mallien pienimpiä mahdollisia eroja (edellä 21 kohdassa mainittu asia PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomion 59 kohta).

23 ”Käyttäjän” ominaisuus merkitsee sitä, että kyseinen henkilö käyttää tuotetta, jota malli koskee, tämän tuotteen käyttötarkoituksen mukaisesti (asia T-153/08, Shenzhen Taiden v. SMHV - Bosch Security Systems (viestintälaite), tuomio 22.6.2010, Kok., s. II-2517, 46 kohta). Määrite ”asiantunteva” viittaa lisäksi siihen, että vaikka käyttäjä ei ole suunnittelija tai tekninen asiantuntija, hän tuntee kyseisellä alalla olemassa olevat erilaiset mallit ja jossain määrin näiden mallien yleensä sisältämiä osatekijöitä ja hänen tarkkaavaisuutensa taso on suhteellisen korkea hänen käyttäessä kyseisiä tuotteita, koska hän on kiinnostunut niistä (edellä 21 kohdassa mainittu asia PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomion 59 kohta; em. asia viestintälaite, tuomion 47 kohta).

24 Näin ollen asiantuntevan käyttäjän käsite voidaan ymmärtää sellaisen käyttäjän määritelmäksi, joka ei ole keskimääräisen tarkkaavainen vaan erityisen tarkkaavainen joko henkilökohtaisen kokemuksensa tai kyseisen alan laajan tuntemuksensa vuoksi (edellä 21 kohdassa mainittu asia PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomion 53 kohta ja asia T-80/10, Bell & Ross v. SMHV (rannekellon kehys), 103 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

25 Tämä seikka ei kuitenkaan tarkoita sitä, että asiantunteva käyttäjä pystyy erottamaan tuotteen teknisen tehtävän perusteella määräytyvät tuotteen ulkoasun osat mielivaltaisista ulkoasun osista kyseisen tuotteen käytöstä kertyneen kokemuksensa perusteella. Kyse on siis henkilöstä, jolla on kyseisellä alalla olemassa olevia malleja koskeva tietty asiantuntemus, mutta joka ei kuitenkaan tiedä, mitkä tuotteen osat määräytyvät tuotteen teknisen tehtävän perusteella (edellä 24 kohdassa mainittu asia rannekellon kehys, tuomion 104 kohta ja asia T-11/08, Kwang Yang Motor v. SMHV – Honda Giken Kogyo (Polttomoottori), 26 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

26 Nyt käsiteltävässä asiassa valituslautakunta on todennut aluksi riidanalaisen päätöksen 16 kohdassa, että ”kyseessä [oli] korkkiruuvien eli viinipullon korkin poistamiseen käytettävien välineiden ala”. Riidanalaisen päätöksen 19 kohdasta, jossa kuvataan näiden välineiden toiminnalliset osat, käy ilmi, että toisin kuin kantaja väittää, valituslautakunta on rajannut kyseisen alan vivullisiin korkkiruuveihin. Tämän jälkeen se on todennut riidanalaisen päätöksen 17 kohdassa, että ”asiantunteva käyttäjä voi olla sekä yksityinen henkilö, joka – – käyttää [näitä välineitä] kotonaan, että ammattilainen (tarjoilija, sommelier), joka käyttää niitä ravintolassa”. Valituslautakunnan mukaan tällainen käyttäjä on asiantunteva niin, ”että hän tietää viineistä ja niiden nauttimiseen käytettävistä välineistä ja joka – olematta suunnittelija – on hankkinut tietynlaisen tietämyksen kiinnostuksensa ja mieltymyksensä vuoksi siitä, millaisia viinipullon avaajia markkinoilla on tarjolla”. Toisin sanoen valituslautakunta katsoo, että tämä henkilö, joka ei ole teollisuusmuotoilun asiantuntija, on tietoinen markkinoiden tarjonnasta ja tuotteen perusominaisuuksista.

27 Toisin kuin kantaja väittää, tämä asiantuntevan käyttäjän määritelmä on siis oikein ja edellä 21–25 kohdassa esitettyjen oikeuskäytännössä vahvistettujen periaatteiden mukainen. Näissä kohdissa mainitun oikeuskäytännön mukaan asiantunteva käyttäjä nimittäin tuntee kyseisellä alalla olemassa olevat erilaiset mallit ja jossain määrin näiden mallien yleensä sisältämiä osatekijöitä, ja käyttäjän tarkkaavaisuuden taso on suhteellisen korkea hänen käyttäessä kyseisiä tuotteita, koska hän on kiinnostunut niistä, joten asiantuntevan käyttäjän käsite voidaan ymmärtää sellaisen käyttäjän määritelmäksi, joka on erityisen tarkkaavainen joko henkilökohtaisen kokemuksensa tai kyseisen alan laajan tuntemuksensa vuoksi.

28 Tästä on todettava lisäksi, että sen lisäksi, että kantaja ei ole perustellut väitteitään, joiden mukaan yhtäältä asiantunteva käyttäjä on yksinomaan ”viinialan j/tai viinitoimitusten asiantuntija” ja joiden mukaan toisaalta yksityishenkilö käyttää harvoin kyseessä olevan kaltaista vivullista korkkiruuvia, eikä kyseinen tuote edes ole myynnissä vähittäiskaupoissa, kantaja ei ole edes osoittanut, että asiantuntevan käyttäjän rajaamisella pelkkiin ammattilaisiin voitaisiin kyseenalaistaa valituslautakunnan riidanalaisen päätöksen 17 kohdan toisessa virkkeessä omaksuma asiantuntevan käyttäjän määritelmä.

29 Vaikka lisäksi oletettaisiin, kuten kantaja väittää, että riidanalaista mallia voidaan pitää mainostuotteena, jota viinintuottajat jakavat lahjana tehtyään ensin kahvan näkyvälle puolelle henkilökohtaisen merkinnän, asiantuntevan käyttäjän käsite ei kuitenkaan muuttuisi, koska se käsittää, kuten valituslautakunta on todennut, yhtäältä ammattilaisen, joka hankkii tuotteita jakaakseen niitä loppukäyttäjille, ja toisaalta itse kyseiset loppukäyttäjät (ks. vastaavasti asia T-68/10, Sphere Time v. SMHV - Punch (Hihnaan kiinnitetty kello), tuomio 14.6.2011, Kok., s. II-2275, 53 kohta).

30 Valituslautakunta ei siis ole tehnyt virhettä katsoessaan, että kyseisen mallin asiantunteva käyttäjä on sekä yksityishenkilö että ammattilainen, joka käyttää tuotteita, joita tämä malli koskee.

Mallin luoneen vapaus

31 On huomautettava, että arvioitaessa mallin yksilöllistä luonnetta ja mallin näkyviä ominaisuuksia ja siis asiantuntevan käyttäjän tästä mallista saamaa yleisvaikutelmaa, on otettava huomioon riidanalaisen mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä (ks. edellä 25 kohdassa mainittu asia Polttomoottori, tuomion 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Oikeuskäytännöstä käy ilmi, että mallin luoneen vapaus mallin kehittelyssä määräytyy erityisesti tuotteen tai tuotteen osan teknisestä käyttötarkoituksesta johtuvien rajoitusten tai tuotteeseen sovellettavien lakisääteisten vaatimusten perusteella. Näistä rajoituksista seuraa se, että tietyistä ominaisuuksista tulee standardeja ja täten kyseiseen tuotteeseen sovellettavien mallien osalta yleisiä (ks. edellä 25 kohdassa mainittu asia Polttomoottori, tuomion 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Mitä laajempi mallin luojan vapaus siis on sen kehittelyssä, sitä vähemmän pienet erot kyseisten mallien välillä riittävät, jotta asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman. Käänteisesti mitä rajoittuneempi mallin luojan vapaus on sen kehittelyssä, sitä enemmän pienet erot kyseisten mallien välillä riittävät, jotta asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman. Näin ollen mallin luojan suuri vapaus mallin kehittelyssä tukee päätelmää, jonka mukaan asiantunteva käyttäjä saa malleista, joissa ei ole merkittäviä eroja, saman yleisvaikutelman (edellä 25 kohdassa mainittu asia Polttomoottori, tuomion 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Nyt käsiteltävässä asiassa valituslautakunta on katsonut riidanalaisen päätöksen 19 kohdassa, että vaikka korkkiruuvissa on oltava tiettyjä osatekijöitä, jotta se täyttäisi käyttötarkoituksensa, tällaisen tuotteen luoneen vapaus säilyy laajana. Se, että korkkiruuvissa on välttämättä oltava tiettyjä osia kuten spiraalimainen varsi, jonka on porauduttava ja kiinnityttävä korkkiin, kahva välineeseen tarttumista varten, yksi tai kaksi vipua välineen painamiseksi pullonkaulaa vasten ja pieni terä korkkia peittävän pullonhatun leikkaamiseksi, ei nimittäin estä suunnittelemasta ja kehittelemästä näitä osia usealla eri tavalla niin, että niiden tarkoituksenmukaisuus säilyy. Valituslautakunta on lisännyt esimerkin siitä, että pieni terä voidaan asettaa välineen jompaankumpaan päähän ja että kahva voidaan päällystää usealla eri tavalla ja että se voi olla eripituinen ja -paksuinen ilman, että välineen tarkoituksenmukaisuus tai käytännöllisyys muuttuisi.

35 Kantaja riitauttaa tämän näkemyksen. Se väittää, että tämäntyyppisten korkkiruuvien rakenteelliset ominaisuudet määritellään ja määräytyvät jo erityisesti niiden käyttötarkoituksesta aiheutuvien vaatimusten perusteella ja tämäntyyppisten korkkiruuvien käyttäjien, joita kantajan mukaan ovat hotellialan ammattilaiset ja viinintuottajat, tarpeiden perusteella. Kantaja katsoo erityisesti, että välineen teknisen tehtävän edellyttämistä neljästä tekijästä eli spiraalimaisesta varresta, kahdesta vivusta, kahvasta ja pienestä terästä ainoastaan kaksi viimeksi mainittua voidaan suunnitella eri tavoin. Lisäksi kantaja toteaa terästä, että kaikki muunlainen kiinnittäminen tämäntyyppisten korkkiruuvien kahvaan tekisi korkkiruuvista pysyvästi tehottoman, epäkäytännöllisen ja vaarallisen. Kaksivipuisen korkkiruuvin luoneen vapaus on näin ollen kantajan mukaan rajoitettu.

36 Tästä on todettava, että on kyllä totta, että tietyt vivullisten korkkiruuvien osat ovat olennaisia ja että kaikissa tämäntyyppisissä korkkiruuveissa on oltava nämä osat, jotta korkkiruuvi voisi täyttää käyttötarkoituksensa. Kuten SMHV ja väliintulija ovat kuitenkin perustellusti todenneet, vivullisten korkkiruuvien tiettyjen osatekijöiden mukanaoloa korkkiruuvissa koskevat toimivuuteen liittyvät vaatimukset eivät voi vaikuttaa merkittävässä määrin sen muotoon ja sen ulkomuotoon (ks. vastaavasti edellä 24 kohdassa mainittu asia rannekellon kehys, tuomion 118 kohta), ja ainoat tekniset rajoitukset, joita on noudatettava, ovat vivun mitat, olipa vipu yksi- tai kaksiosainen, sen toisessa päässä sijaitsevien portaiden olemassaolo sekä varren sijoitus ja sen etäisyys vivusta. Näin ollen, kuten valituslautakunta on perustellusti todennut, erityisesti kahva, joka on korkkiruuvin tärkein ja suurin osa, voi olla erimuotoinen ja sen koko voi vaihdella, ja pieni terä voidaan sijoittaa eri tavoin.

37 Kuten unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta SMHV:ssä käydyn menettelyn asiakirja-aineistosta käy ilmi, on olemassa muodoltaan ja kokoonpanoltaan erilaisia vivullisia korkkiruuveja koskevia malleja, ja nämä muodot ja kokoonpanot eroavat riidanalaisessa mallissa käytetystä muodosta ja kokoonpanosta. On esimerkiksi huomattava, että eroja voidaan löytää kahvan mitoissa ja muodossa, sillä kahva voi olla suora tai käyrä, pyöristetty tai suorakulmainen, ja korkkiruuvin muiden osatekijöiden, jotka voidaan sulkea kahvan alle, näkyvässä osassa. Eroja on myös

siinä, onko korkkiruuvissa korkinavaaja tai pieni terä, ja siinä, miten ne on sijoitettu. Tästä on todettava, että kantaja ei ole esittänyt todisteita sen väitteensä tueksi, jonka mukaan pienen terän sijoittaminen kahvan muuhun paikkaan tekee korkkiruuvista tehottoman ja jopa vaarallisen.

38 Tästä seuraa, että toimivuuteen liittyvät vaatimukset eivät rajoita kahvan suunnittelua ja muotoa. Näin ollen korkkiruuvin yleinen olemus ei määräydy teknisten vaatimusten perusteella, vaan yleinen olemus voi vaihdella merkittävästi.

39 Valituslautakunta on näin ollen katsonut perustellusti riidanalaisen päätöksen 19 kohdassa, että korkkiruuvin suunnittelijan luomisen vapaus on laaja.

Asiantuntevan käyttäjän kyseessä olevista malleista saamien yleisvaikutelmien vertailu

40 Valituslautakunnan mukaan yleisvaikutelma, jonka asiantunteva käyttäjä saa riidanalaisesta mallista, ei eroa yleisvaikutelmasta, joka aikaisemmasta mallista saadaan lähinnä korkkiruuvin eri osien muodon, sijainnin ja suhteellisen koon samankaltaisuuksien vuoksi.

41 Valituslautakunta on katsonut, että asiantuntevan käyttäjän saama yleisvaikutelma määräytyy pääasiallisesti kahvan ulkomuodon sekä korkkiruuvin tiettyjen osien sijainnin perusteella. Valituslautakunta on todennut lisäksi, että kun otetaan huomioon ominaisuudet, joita on tämäntyyppisillä korkkiruuveilla, joiden erittäin tärkeä erityispiirre on suljettavuus ja taskuun pantavuus, kahvan suunnittelu ja muoto ovat merkityksellisiä korkkiruuveista saatavan yleisvaikutelman syntymisessä.

42 Kantaja riitauttaa tämän toteamuksen. Se arvostelee aluksi valituslautakuntaa siitä, että tämä on tehnyt arviointivirheen tutkiessaan kyseessä olevia malleja yksinomaan suljettuina eikä avattuina tai käytössä. Lisäksi kantaja väittää, että välinettä käytettäessä voidaan todeta eroja kahvan, terän, spiraalimaisen varren ja kaksoisvivun osalta. Kantaja esittää näin yksityiskohtaisen arvioinnin kyseessä olevista malleista ja väittää, että niiden ominaisuudet eivät ole samanlaiset ja että näin ollen niistä saatavat yleisvaikutelmat ovat erilaiset, mikäli niitä tutkitaan avonaisina.

43 Ensinnäkin on todettava, että väite, jonka mukaan valituslautakunta on tutkinut virheellisesti kyseessä olevien mallien yleistä ulkomuotoa yksinomaan niiden ollessa suljettuja, perustuu riidanalaisen päätöksen virheelliseen tulkintaan. Päätöksestä nimittäin käy ilmi, että valituslautakunta on ohimennen viitannut sen 21 kohdan a alakohdassa–24 kohdassa kyseiseen tuotteeseen suljettuna ainoastaan sen näkemyksen tueksi, jonka mukaan kahvat, jota kyseiset mallit, jotka jättävät erityisesti näkyviin samat osat varresta ja vivusta, kun korkkiruuvit ovat kokoontaitettuja, kuvaavat, suunnittelussa ei ole merkittäviä eroja. Lisäksi on todettava, että riidanalaisen päätöksen 5 kohdasta käy ilmi, että mitättömyysosasto on katsonut, että kyseessä olevien mallien välisiä useita yhteneväisyyksiä arvioitiin samalla tavalla, olivatpa välineet levitetty auki tai suljettuja. Kantaja ei ole riitauttanut tätä toteamusta valituslautakunnassa. Oikeuskäytännön mukaan silloin, kun valituslautakunta vahvistaa SHHV:n alemman elimen päätöksen kokonaisuudessaan, tämä päätös sekä sen perustelut ovat osa sitä asiayhteyttä, jossa riidanalainen päätös on tehty ja jonka kantaja tuntee ja jonka perusteella tuomioistuin voi harjoittaa täysin laillisuusvalvontaansa kyseisen mallin yksilöllisen luonteen arvioinnin perusteltavuuden osalta (ks. vastaavasti asia T-246/10, Industrias Francisco Ivars v. SMHV – Motive (Mekaaninen alennusvaihde), tuomio 6.10.2011, 20 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, ja asia T-179/11, Sport Eybl & Sports Experts v. SMHV – Seven (SEVEN SUMMITS), tuomio 22.5.2012, 50 kohta). Näin ollen on katsottava, toisin kuin kantaja väittää, että arvioidessaan kyseessä olevien mallien samankaltaisuuksia valituslautakunta on mitättömyysosaston tavoin ottanut huomioon välineen sekä auki levitettynä että suljettuna.

44 Tästä on todettava aluksi, että riidanalaisessa mallissa oleva kahva on vain hieman lyhyempi kuin aikaisemmassa mallissa oleva kahva, eikä voida todeta mitään merkittävää eroa kyseessä olevien mallien kahvaa ympäröivien osien yleisissä mitoissa tai niiden mittasuhteissa ja sijoittelussa, olivatpa korkkiruuvit auki levitettyjä tai suljettuja. Unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta SMHV:ssä käytyä menettelyä koskevasta asiakirja-aineistosta ilmenevien todellisten tuotteiden näytteiden suoralla vertailulla, sellaisena kuin kantaja sitä ehdottaa, ei myöskään voida kyseenalaistaa tätä toteamusta.

45 Lisäksi on niin, että vaikka pitäisi ottaa huomioon – kuten kantaja väittää – yksinomaan yleisvaikutelmat, jotka asiantunteva käyttäjä saa näistä kahdesta mallista kyseessä olevaa tuotetta käyttäessään eli kun tuote on niin sanotusti auki levitettynä, on todettava, että tuotetta käytettäessä, mikä alkaa korkkiruuvin auki levittämisellä, käyttäjä pitää korkkiruuvia koko ajan kädessään. Kyseessä olevista malleista saatavan yleisvaikutelman arvioimiseksi on näin ollen katsottava, että kun asiantunteva käyttäjä käyttää kyseessä olevia malleja vastaavia korkkiruuveja niiden käyttötarkoitusta vastaavalla tavalla, hänellä on aina nähtävissään minimaalinen osa näistä korkkiruuveista eli lähinnä kaksoisvipu ja siihen liitetty korkinavaaja sekä pieni terä ja spiraalimainen varsi. Tällaisessa tapauksessa mainittu käyttäjä ei kuitenkaan näe kyseessä olevien mallien kuvaamien tuotteiden yksityiskohtia, joihin kantaja vetoaa, tuotteiden konkreettisten käyttömenetelmien vuoksi, ja näin ollen niillä on vähäinen vaikutus yleisvaikutelmaan, jonka tämä käyttäjä näistä malleista saa (ks. vastaavasti edellä 24 kohdassa mainittu asia rannekellon kehys, tuomion 133 ja 134 kohta).

46 Kun näissä olosuhteissa otetaan huomioon se oikeuskäytännössä mainittu seikka, että arvioinnin on koskettava asiantuntevan käyttäjän mallista saamaa yleisvaikutelmaa, johon on sisällyttävä myös se, miten mallin kuvaamaa tuotetta käytetään (ks. vastaavasti edellä 23 kohdassa mainittu asia viestintälaite, tuomion 66 kohta ja edellä 29 kohdassa mainittu asia hihnaan kiinnitetty kello, tuomion 78 kohta), valituslautakuntaa ei voida moittia siitä, että se on vivullisten nimenomaan taitettaviksi tarkoitettujen korkkiruuvien ominaisuuksien perusteella ottanut huomioon myös asiantuntevan käyttäjän kyseessä olevista malleista saaman yleisvaikutelman silloin, kun vastaavat korkkiruuvit ovat suljettuja. Unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta SMHV:ssä käydyn menettelyn asiakirja-aineistosta käy lisäksi ilmi, että kyseessä olevalla toimialalla nämä tuotteet on pääsiallisesti ja toisinaan yksinomaan esitetty kokoon taitettuina, mikä on yleensä kaikkien vivullisten korkkiruuvien perusasento. Korkkiruuvia esittävän mallin yleinen muoto on nimittäin havaittavissa tässä asennossa.

47 Toiseksi on todettava, että kyseisten mallien väliset erot, jotka kantaja on esittänyt ja jotka edellyttävät mallien esittämien tuotteiden vertailua avonaisessa asennossa, ovat joko merkityksettömiä tai vähäpätöisiä. Sama koskee toiminnallisia yksityiskohtia, joihin kantaja on vedonnut ja jotka eivät ole riittävän selviä vaikuttaakseen kyseisistä malleista saatavaan yleisvaikutelmaan.

48 Kahvasta on todettava ensinnäkin, että on totta, kuten valituslautakuntakin on katsonut riidanalaisen päätöksen 24 kohdassa, että kyseessä olevat mallit eroavat toisistaan erityisesti kahvan sisäpuolen suunnittelussa siten, että aikaisemman mallin kahvan sisäpuolella on syvennyksiä, kun taas riidanalaisen mallin kahvan sisäpuoli on sileä. Tämä ero ei kuitenkaan ole huomattavan suuri, kun otetaan huomioon yhtäältä se, että riidanalaisen mallin ja aikaisemman mallien esittämien tuotteiden kahvan käyryys on hyvin samankaltainen, vaikka ensin mainittu on loivempi, ja toisaalta se, että kyseisten mallien kahvaa ympäröivien eri osien asettelu on sama samoin kuin niiden näkyviin jäävä osa kahvan ollessa suljettu. Näin ollen on todettava, että riidanalaisen mallin kahvasta saatava lievästi erilainen vaikutelma ei ole, kuten valituslautakunta on perustellusti todennut, omiaan tasapainottamaan todettuja samankaltaisuuksia eikä se siis riitä antamaan kyseiselle mallille yksilöllistä luonnetta.

49 Toiseksi pienestä terästä on todettava, että toisin kuin kantaja väittää, kyseisten mallien vertailusta ei ensinnäkään käy ilmi, että aikaisemman mallin pieni terä olisi olennaisesti pienempi tai vähemmän näkyvä tai erimuotoinen kuin riidanalaisen mallin terä. Terän leikkaavasta puolesta taas on riittävää todeta, että aikaisemman mallin kuvista ei käy selvästi ilmi, että siinä kuvattu terä olisi sileä tai että siinä ei ainakaan olisi hammastusta. Sitä vastoin on niin, että vaikka, kuten kantaja ehdottaa, tutkitaan

todellisia tuotteita koskevat näytteet, jotka kantaja on liittänyt unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitettuun SMHV:ssä käytyä menettelyä koskevaan asiakirja-aineistoon, siitä käy ilmi, että aikaisemman mallin pieni terä ei ole lainkaan sileä, vaan siinä on riidanalaisen mallin terän tavoin leikkaavalla puolella sivuttainen hammastus. Missään tapauksessa ei voida todeta minkäänlaista selvää eroa kyseessä olevien mallien esittämien tuotteiden terien välillä.

50 Kolmanneksi kantaja väittää kyseessä olevien mallien esittämien tuotteiden spiraalimaisista varsista, että ne ovat ensinnäkin eriväriset ja että materiaalit, joista ne koostuvat tai joilla ne on päällystetty, ovat erilaiset. Kantajan mukaan nämä erot käyvät ilmi myös vertailtaessa todellisia tuotteita koskevia näytteitä, jotka kantaja on liittänyt unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitettuun SMHV:ssä käytyä menettelyä koskevaan asiakirja-aineistoon. Tästä on todettava, että se seikka, että riidanalaisen mallin varsi esitetään mustana kun taas aikaisemman mallin varsi esitetään kantajan mukaan valkoisena, ei ole merkityksellinen, koska riidanalaisen mallin osalta ei ole vaadittu suojaa millekään värille(ks. edellä 29 kohdassa mainittu asia Hihnaan kiinnitetty kello, tuomion 82 kohta). Joka tapauksessa on huomattava, että toisin kuin kantaja väittää, todellisia tuotteita koskevien näytteiden vertailusta käy ilmi, että varsi on musta sekä riidanalaista mallia että aikaisempaa mallia vastaavissa tuotteissa. Sama koskee materiaalia, josta kaksi vartta kantajan mukaan muodostuvat tai jolla ne on päällystetty.

51 Neljänneksi on todettava kaksoisvivusta, että kahta tukiporrasta koskevat viimeistelyerot, joihin kantaja on vedonnut, eivät käy selvästi ilmi kyseessä olevien mallien kuvia vertailtaessa. Erot ovat joka tapauksessa niin vaikeasti havaittavissa, että ne voitaisiin havaita ainoastaan kahden todellisen tuotteen erittäin yksityiskohtaisella ja tarkalla teknisellä arvioinnilla, joka ei vastaisi, kuten edellä 22 kohdassa on todettu, asiantuntevan käyttäjän tekemää arviointia. Kahden vivun pinnan ulkomuodon, joka on kantajan mukaan riidanalaisessa mallissa sileä ja aikaisemmassa mallissa uurrettu, välisestä erosta on todettava, että uurteiden puuttuminen riidanalaisessa mallissa ei ole omiaan vaikuttamaan merkittävästi asiantuntevan käyttäjän saamaan yleisvaikutelmaan eikä se riitä yksinään riitä antamaan kyseiselle mallille yksilöllistä luonnetta.

52 Viidenneksi aikaisemman mallin kahvan, pienen terän, varren ja kaksoisvivun käyttämiseen liittyvistä haitoista ja vaikeuksista, joilta väitetään vältyttävän riidanalaisen mallin suunnittelulla, on todettava, että vaikka tällaiset käyttöön liittyvät haitat tai vaikeudet olisi näytetty toteen, ne eivät ole merkityksellisiä riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen osoittamiseksi. Mallin yksilöllistä luonnetta näet arvioidaan asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan mukaisesti vertailemalla asiantuntevan käyttäjän kyseessä olevista malleista saamia yleisvaikutelmia ottaen huomioon mallin luoneella ollut vapaus. Näin ollen peruste, johon kantaja on vedonnut ja joka liittyy aikaisemman mallin käyttöön liittyviin haittoihin tai erilaisiin vaikeuksiin, joiden väitetään puuttuvan riidanalaisesta mallista, ei kuulu perusteisiin, jotka voidaan ottaa huomioon arvioitaessa mallin yksilöllistä luonnetta. Lisäksi on niin, kuten asetuksen N:o 6/2002 1 ja 3 kohdasta käy ilmi, että mallioikeuden tarkoituksena on suojata tuotteen ulkomuotoa eikä tuotteen käyttötapojen tai toimivuuden suunnittelua. Lopuksi on joka tapauksessa huomattava, että yhtäältä kantaja ei ole esittänyt näyttöä perustelujensa tueksi ja että toisaalta mikään kyseessä olevien mallien esittämisen tuotteiden käyttöominaisuuksiin tai toimivuuteen liittyvistä seikoista ei tässä tapauksessa tulisi esille pelkästään näiden mallien yksinkertaisella vertailulla.

53 Muut erot, joihin kantaja on vedonnut ja jotka koskevat kahvan toiminnallisen osan, pienen terän, korkinavaajan, spiraalin kiinnitysalueen ja niin kutsutun ”aukaisemisosan” tiettyjä ominaispiirteitä, ovat vailla merkitystä kyseessä olevista malleista saatavan yleisvaikutelman osalta. Nämä erot eivät nimittäin ole niin selkeitä, että niiden avulla voitaisiin erotella nämä kaksi välinettä toisistaan asiantuntevan käyttäjän, joka – kuten edellä 22 kohdassa on täsmennetty – ei mene tiettyä tarkastelua ja yksityiskohtia pidemmälle, saamassa yleisvaikutelmassa.

54 Näin ollen valituslautakunta ei ole toiminut virheellisesti katsoessaan riidanalaisen päätöksen 26 kohdassa, että asiantunteva käyttäjä ei saa riidanalaisesta mallista ja aikaisemmasta mallista erilaista yleisvaikutelmaa, ja todetessaan, että riidanalaiselta mallilta puuttuu asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa tarkoitettu yksilöllinen luonne.

55 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

56 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

57 Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut SMHV:n ja väliintulijan vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) El Hogar Perfecto del Siglo XXI, SL velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanninen Berardis Wetter

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä marraskuuta 2013.

Allekirjoitukset